

Vážený pan
prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M.
předseda ČKR
Masarykova univerzita
Brno

Pardubice, 1. 11. 2010

Vážený pane profesore,

dovoluji si obrátit se na Vás ve věci financování informační infrastruktury pro VaVal, tj. **podpory financování elektronických informačních zdrojů (EIZ) v období po skončení programu INFOZ.**

V rámci programu INFOZ (nástupce programů LI a 1N) je v současné době řešeno 18 projektů zajišťujících přístupy do více než 60 informačních zdrojů různých typů ze všech vědních oborů (citační, bibliografické a abstraktové databáze, fulltextové databáze, archivy a oborové kolekce elektronických periodik, knihovny elektronických textů). Veřejné vysoké školy jsou zapojeny ve 14 z nich a do programu vkládají ze svých rozpočtů příspěvek ve výši 70 mil. Kč ročně. Dotace programu za celé tříleté období činí 511 mil. Kč, tj. cca 170 mil. Kč ročně. Program končí 31. 12. 2011 s tím, že většina EIZ je v roce 2011 uhrazena formou předplatného pro rok 2012. Faktická dostupnost většiny EIZ je tedy zajištěna až do 31. 12. 2012.

Výjimku tvoří projekt VZ09003 *Elektronické informační zdroje z oblasti technických a aplikovaných přírodních věd pro výzkum* (nositel Národní technická knihovna v Praze), kde dostupnost zdrojů, tj. elektronických periodik vydavatelství Elsevier, Wiley-Blackwell a Springer a citační a abstraktové databáze Scopus, končí již k 31. 12. 2011. Druhou výjimkou jsou plnotextové databáze na platformě EBSCO, jejichž dostupnost končí také již k 31. 12. 2011. Tyto zdroje jsou součástí velkého projektu VZ09006 *Národní knihovna ČR – zabezpečení EIZ pro VaVal*. Pro rok 2012 se tedy jedná o reálný výpadek financí ve výši cca 72 mil. Kč (VZ09003) a cca 9,5 mil. Kč (VZ09006). Tento výpadek vysoké školy a Akademie věd ČR jako nejvýznamnější členové konsorcií velmi pravděpodobně nebudou moci pokrýt ze svých rozpočtů. Aby nedošlo k přerušení kontinuity zpřístupňování těchto zdrojů (především elektronických periodik vydavatelství Elsevier, Wiley-Blackwell a Springer a databáze Scopus), které jsou pro sféru VaVal zcela zásadní, bylo by třeba zahájit jednání s MŠMT ČR o zajištění finančních prostředků.

Koncepci a způsob financování pro období po roce 2013 je třeba navrhnout. Způsob veřejné soutěže tak, jak to bylo v programech LI, 1N a INFOZ, je problematický. Ukázalo se to právě v programu INFOZ. Jsme přesvědčeni, že je třeba připravit nezávislou analýzu, na jejím základě

navrhnout dlouhodobý model financování EIZ a tento model zpracovat do Reformy systému VaVaI v ČR. Výsledkem by měl být efektivní model zajištění EIZ pouze pro výzkumné organizace, kde lze účinnost zpřístupnění informací měřit nejen statistikami využívání, ale také dosaženými výsledky, např. publikačními výstupy. Za efektivní model není možné považovat ten, který zde dosud převládá, tj plošné licence se zapojením institucí bez přímé vazby na VaVaI, kde jsou EIZ využívány jen minimálně a jejichž účast v konsorciích navyšuje náklady. Zodpovědně je také třeba provádět výběr EIZ, protože v současné době jsou nakupovány zdroje, při jejichž porovnání nacházíme nemalý průnik, tj, některé zdroje jsou duplicitní.

Asociace knihoven vysokých škol ČR (AKVŠ) se zpřístupňováním a využíváním EIZ dlouhodobě zabývá. Po vyhodnocení účinnosti programů LI a 1N poskytla Odboru programů výzkumu a vývoje MŠMT (odbor 31) podklady pro přípravu nového programu INFOZ. K podkladům bohužel nebylo přihlédnuto a znění programu bylo zpracováno tak, aby umožnilo širokou podporu institucím mimo VaVaI, což bylo nepochybně jedním z důvodů průtahů se schválením programu Evropskou komisí. Program byl tak zahájen téměř o celý rok později.

AKVŠ je připravena poskytnout při přípravě nového modelu financování EIZ úzkou součinnost a veškeré podklady, které má k dispozici.

S pozdravem

Mgr. Iva Prochásková
předsedkyně VV AKVŠ ČR